

CRNA GORA

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST

TEL: +382 (0)20 406 700
FAX: +382 (0)20 406 702
E-MAIL: ekip@ekip.me
www.ekip.me

Broj: 0102-1899/15
Podgorica, 05.07.2016. godine

Savjet Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, na osnovu čl. 65, 70 i 100 Zakona o poštanskim uslugama ("Sl. list CG", br. 57/11) i člana 196 Zakona o opštem upravnom postupku („Sl. list RCG”, broj 60/03), postupajući po zahtjevu Pošte Crne Gore A.D. Podgorica za verifikaciju obračuna neto troškova univerzalnog servisa u 2015. godini, na sjednici održanoj dana 05 .07.2016. godine, donio je

RJEŠENJE

1. ODBIJA SE zahtjev Pošte Crne Gore A.D. Podgorica za verifikaciju obračuna neto troška univerzalne poštanske usluge za 2015. godinu, kao neosnovan.
2. Ovo Rješenje je konačno u upravnom postupku.

Obrazloženje

Pošta Crne Gore A.D. Podgorica (u daljem tekstu Pošta Crne Gore) dostavila je Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Fakturu br. 2610/16/P od 30.03.2016. godine, koja je dostavljena u prilogu dopisa 0102-1899/1 od 31.03.2016. godine. Po navedenoj Fakturi, ostvareni gubitak na uslugama univerzalnog servisa za 2015. godinu iznosi 685.290,00 €, pa stoga Pošta Crne Gore traži nadoknadu pomenutog troška od ove Agencije.

Pošta je predmetnu fakturu dostavila bez izvještaja o nalazima činjeničnog stanja vezano za obračun neto troška univerzalnog servisa Pošte za 2015 godinu, dakle, bez neophodnih elemenata propisanih Zakonom za verifikaciju. I pored činjenice što je rok iz člana 99 stav 3 Zakona za dostavljanje obračuna neto troška za pružanje univerzalne poštanske usluge (do 31 marta tekuće godine za prethodnu godinu) prekluzivan, i pored činjenice što je Pošta Crne Gore u Dopisu broj 0102-1899/1 od 31.03.2016. godine konstatovala da zahtjev za verifikaciju nije potpun i u skladu sa zakonom, Agencija je

Dopisom broj 0102-1899/2 od 04.04.2016 godine upozorila Poštu da dostavljena faktura nije valjana za odlučivanje-verifikaciju i ostavila dodatni rok Pošti da uredi svoj zahtjev za verifikaciju u skladu sa Zakonom tj. ostavila je rok do 12.04.2016 godine. Pošta je odgovorila Dopisom zavedenim kod Agencije pod brojem 0102-1899/3 dana 12.04.2016 godine(dakle, zadnji dan naknadno ostavljenog roka) da je predmetna faktura obračunata u skladu sa Zakonom i Metodologijom koju primjenjuje Pošta Crne Gore ali da će nalaz činjeničnog stanja biti dostavljen "u narednih par dana" i da će isti potvrditi tačnost i osnovanost dostavljene Fature. Kako Pošta ni tada nije dostavila Agenciji navedeni izvještaj Agencija je Dopisom broj 0102-1899/4 od 18.04.2016 godine urgirala da Pošta isti dostavi i ostavila naknadni rok do 26.04.2016 godine. Pošta je dostavila Izvještaj o nalazima činjeničnog stanja vezano za obračun neto troška za 2015. godinu broj 0102-1899/5 od 27.04.2016. godine(dakle nakon isteka i drugog ostavljenog roka). Rok za odlučivanje Agencije po zahtjevu za verifikaciju je 30 dana shodno članu 100 stav 1 Zakona. I pored činjenice što Pošta Crne Gore nije do isteka ovog roka uredila na propisan način svoj zahtjev, Agencija je u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja, a imajući u vidu brojne sporove koji se vode povodom zahtjeva za naknadu neto troška Pošte Crne Gore u periodu od 2011 do 2015 godine i presude donijete i tim postupcima od strane Upravnog suda, angažovala nezavisnog revizora RACIO -MONT iz Kolašina za reviziju finasijskih iskaza Pošte za 2015 godinu Zaključkom broj 0102-1899/7 od 10.05.2016 godine. Nezavisni revizior je obavio kontrolu kod Pošte Crne Gore o čemu je sastavio izvještaj broj 0102-1899/10 od 24.05.2016. godine. Izvještaj nezavisnog revizora RACIO -MONT je dostavljen na izjašnjenje Pošti Crne Gore. Pošta Crne Gore je svoje komentare na izvještaj revizora dostavila uz Dopis broj 0102-1899/13 od 13.06.2016. godine. Agencija i zakazala usmenu raspravu na osnovu odredbe člana 142 ZUP-a kojim je propisano da službeno lice koje vodi postupak određuje po svojoj inicijativi ili zahtjevu stranke usmenu raspravu u svakom slučaju kada je to korisno za razrješenje upravne stvari, na koji način je data mogućnost Pošti Crne Gore da se i usmeno izjasni o svim činjenicama i okolnostima relevantnim za ovaj postupak.

Agencija shodno članu 65 Zakona o poštanskim uslugama utvrđuje kriterijume za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge, verifikuje obračun neto troškova univerzalne poštanske usluge, daje saglasnost na opšte uslove za obavljanje poštanskih usluga poštanskih operatora, daje saglasnost na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, vrši stručni nadzor nad radom poštanskih operatora, prati stanje i razvoj tržišta i preduzima mjere za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Članom 99 Zakona o poštanskim uslugama propisano je da obračun neto troška sačinjava Pošta Crne Gore, kao univerzalni poštanski operator, u skladu sa

računovodstvenim standardima, tako da izbjegne dupli obračun svih direktnih i indirektnih koristi i troškova i tako da troškove – gubitak mora obračunati kao razliku između neto troška univerzalnog poštanskog operatora za rad na pružanju univerzalne poštanske usluge i istog operatora bez obaveze pružanja univerzalne usluge, koji je sam u obavezi da sačini i dostavi Agenciji.

Shodno članu 100 Zakona o poštanskim uslugama, takav obračun, sačinjen od strane operatora univerzalne poštanske usluge, verifikuje Agencija. U postupku verifikacije Agencija ima pravo da zatraži dostavljanje drugih podataka od operatora univerzalne poštanske usluge, kao i da angažuje nezavisnog revizora.

Agencija shodno članu 109 Zakona o poštanskim uslugama vrši stručni nadzor nad primjenom ovog zakona, propisa donesenih na osnovu ovog zakona i opštih uslova davanja poštanskih usluga, kojima je uređeno obavljanje poštanskih usluga, kvaliteta univerzalnih poštanskih usluga, pristupa mreži, cijena, računovodstva davanja poštanskih usluga, kao i nadzor nad sprovođenjem pojedinačnih akata koje donosi u okviru svoje nadležnosti.

U određenom broju presuda Upravnog suda donijetih po tužbama Pošte Crne Gore, iskazan je stav da Agencija nije u skladu sa svojim zakonskim ovlaštenjima preduzela sve neophodne mjere kako bi Pošta Crne Gore uskladila svoje poslovanje sa Zakonom.

Agencija, u postupcima verifikacije neto troška Pošte Crne Gore, kao operatora univerzalne poštanske usluge u periodu od 2011 do 2014, preduzela je sve neophodne mjere u skladu sa zakonom i svojim zakonskim ovlaštenjima, kako bi obezbijedila validaciju, koja bi prethodila verifikaciji.

Agencija je i u postupku verifikacije zahtjeva za naknadu neto troška za 2011 godinu, po prvom zahtjevu Pošte Crne Gore za naknadu neto troška, koji postupak je vođen u 2012 godini, utvrdila da metodologija iz 2009 godine, koju primjenjuje Pošta Crne Gore u postupku obračuna neto troška, ne ispunjava uslove vođenja odvojenog računovodstva koje propisuje Zakon o poštanskim uslugama u članovima 97, 98 i 99. Naime, dva nezavisna revizora u postupku verifikacije za tu godinu su ukazala da predmetna metodologija nije usklađena sa zakonom i ne omogućava provjeru neto troška, što je imalo za posljedicu odbijanje zahtjeva za verifikaciju neto troška za 2011 godinu.

Nezavisni revizor REVIKO je u svom izvještaju od 17.05.2012 godine istakao da i pored činjenice što je Pošta odbila da stavi na raspolaganje sve podatke koje je nezavisni revizor REVIKO tražio u ime Agencije (aplikacija i softver za vođenje troškovnog računovodstva i izvještaj o količinama i ostvarenim prihodima koji se dobijaju preko

date aplikacije), a što je bila obavezna po Zakonu, "Uvidom u dostavljenu dokumentaciju od strane Pošte Crne Gore uvjerali su se da Pošta ne evidentira svoje usluge po troškovnom knjigovodstvu, kao i da iz raspoložive dokumentacije ne mogu se utvrditi prihodi po uslugama koje su iste klasifikovane u Metodologiji". Nezavisni revizor RACIO-MONT na javnoj raspravi održanoj dana 19.03.2013 godine istakao je da: "Stanje knjigovodstva Pošte Crne Gore ne obezbjeđuje mogućnost provjere evidentiranih prihoda u finansijskom knjigovodstvu i prihoda iskazanih u troškovnom knjigovodstvu". Pošta Crne Gore već u ovom prvom postupku po zahtjevu za naknadu neto troška za 2011 godinu je odbila da postupi po sugestijama nezavisnih revizora, odnosno Agencije, iako je to za posljedicu imalo odbijanje zahtjeva za naknadu neto troška za 2011 godinu. Pošta Crne Gore, ni po pojedinačnim aktima koje je Agencija donijela u konkretnom slučaju, nije postupila, odnosno nije pristupila usklađivanju Metodologije koju primjenjuje.

U septembru 2012.godine, na predlog Ministarstva za informaciono društvo i telekomunikacije, formirana je Radna grupa za preispitivanje Metodologije proračuna neto troška univerzalne poštanske usluge. Radnu grupu su činili predstavnici resornog ministarstva, Ministarstva finansija, Pošte Crne Gore i Agencije. **Cilj formiranja i rada ove Radne grupe je bilo preispitivanje Metodologije u smislu njene usklađenosti sa važećim propisima i mogućnosti tačnog i računovodstveno potkrijepljenog izračunavanja neto troška univerzalnog servisa.** Pošta Crne Gore je prihvatanjem da učestvuje u radu ove radne grupe, prihvatila kao tačnu činjenicu da Metodologija koju primjenjuje nije usklađena sa Zakonom i Pravilnikom.

Univerzalni poštanski operator je, saglasno Pravilniku o načinu vođenja odvojenog računovodstva obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora („Sl.list Crne Gore“, br.23/12) obavezan da vodi evidencije posebno za univerzalne poštanske usluge, a posebno za komercijalne poštanske usluge. Ovi računovodstveni podaci, što je takođe propisano pomenutim Pravilnikom, moraju biti organizovani na način da univerzalni poštanski operator vodi evidenciju o ukupnim prihodima i troškovima, o pojedinačnim prihodima i troškovima po vrstama usluga, kao i o prihodima i troškovima po fazama izvršenja usluga. Izuzetno je važno da univerzalni poštanski operator poštuje odredbu Pravilnika koja ga obavezuje da prikaže odnos između internog troškovnog računovodstva i finansijskog računovodstva.

Pošta Crne Gore nije dostavila konkretne računovodstvene podatke za pojedine segmente univerzalnog poštanskog servisa, a što je od nje više puta traženo tokom rada radne grupe (Zapisnik SL- od 10.06.2013), na koji način je opstruirala rad radne grupe, što je u konačnom imalo za posljedicu prestanak rada radne grupe bez konkretnih zaključaka.

Agencija je, i pored toga, dopisom broj 0605-2034/1 od 04.04.2014.godine, upućenom resornom ministru, insistirala na zauzimanju konačnog stava, međutim konačan odgovor nije dobila.

Pošta je, dopisom 0102-1993/8 od 22.10.2014. godine, obavijestila Agenciju da su od januara 2014.godine krenuli sa aktivnostima na doradi postojeće Metodologije vođenja odvojenog računovodstva, kao i doradi Uputstva o vođenju internog troškovnog računovodstva Pošte Crne Gore.

Pošta Crne Gore je, zatim, dopisom broj 0102-6152/1 od 29.10.2014.godine, Agenciji dostavila nacrt "nove" Metodologije vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge „radi upoznavanja i davanja eventualnih sugestija.

Agencija je dopisom broj 0102-6152/2 od 13.11.2014.godine ukazala Pošti Crne Gore na brojne nedostatke, manjkavosti i nelogičnosti u dostavljenom nacrtu Metodologije, iskazujući, uz to, uvjerenje da tako izrađen dokument predstavlja samo nepotpuno dorađenu prethodnu Metodologiju.

Pošta Crne Gore je 28.01.2015.godine pod brojem 0102-418/1, dostavila Agenciji Metodologiju vođenja odvojenog računovodstva operatora univerzalne poštanske usluge. Dostavljena Metodologija se samo u jednom malom dijelu razlikuje od verzije Metodologije koja je dostavljena 29.10.2014.godine.

Od brojnih primjedbi koje je na tu verziju Metodologije prosljedila Agencija, uvažen je neznatan dio, koji ne može izmijeniti konstataciju da i ova verzija Metodologije predstavlja samo nepotpuno dorađenu prethodnu Metodologiju, te da Agencija ne može biti saglasna sa Metodologijom koju je donijela Pošta Crne Gore.

Takođe, Agencija je dopisom 0605-614/1 od 06.02.2015.godine obavijestila i Ministarstvo za informaciono društvo i telekomunikacije o preduzetim i planiranim aktivnostima koji se odnose na propisivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troškova za pružanje univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

Da bi prevazišla ovakvu situaciju, Agencija je Finansijskim planom i Planom javnih nabavki za 2015.godinu, opredijelila sredstva za realizaciju javne nabavke "Konsultantske usluge za izvršenje projekta Izrada Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge". Izrada pomenutog Pravilnika je planirana na način da se u Pravilnik integrišu svi kriterijumi i standardi koji su relevantni, a odnose se na vođenje računovodstvenih

evidencija, izradu finansijskih iskaza i formiranje cijena univerzalnih poštanskih usluga, kao i da se do pojedinosti propiše način vođenja računovodstva, obračuna neto troška univerzalne usluge i način izvještavanja o istom. Postupak izrade Pravilnika je u toku.

Konačno, Pravilnik o načinu vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troškova univerzalnog poštanskog operatora ("Sl. list Crne Gore", br.23/12), u članu 4 propisuje primjenu metodologije vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troškova koja se bazira na metodi potpuno alociranih troškova (fully allocated costs – FAC) i na sistemu obračuna troškova koji je baziran na aktivnostima (activity-based costing model ABC model), a koji su poznati u ekonomskoj teoriji i imaju široku primjenu u računovodstvu, posebno prilikom obračuna troškova i cijene koštanja. Pomenuti pravilnik u članu 3 propisuje način raspodjele troškova, a u članu 5 evidencije koje je u skladu sa propisanom metodologijom vođenja računovodstva univerzalni poštanski operator obavezan da vodi.

Iako su pomenuti metodi alociranja i obračuna troškova jasno propisani, univerzalni poštanski operator, Pošta Crne Gore ih ne primjenjuje prilikom vođenja računovodstva, jer ne vrši potpuno alociranje svih troškova na direktne i indirektne, na način kako je to propisano pomenutim pravilnikom, niti dalje alocira troškove na krajnje proizvode i usluge, što bi za rezultat dalo izračunavanje konkretnih troškova za svaki proizvod ili uslugu pojedinačno.

Sve ove mjere koje je Agencija preduzela su u cilju poštovanja zakona, a imaju za cilj obezbjeđivanje konkurencije na tržištu univerzalnih poštanskih usluge i zaštitu korisnika. Agencija je preduzela sva zakonska ovlašćenja koja su joj stajala na raspolaganju ali punu primjenu zakona od strane Pošte Crne Gore i pored toga nije obezbijedila.

Napominjemo da je zahtjev za naknadu neto troška od 2011 do 2014 godine u konstantnom padu, iako prema pokazateljima kojima Agencija raspolaže razlika u prihodima i rashodima kod Pošte Crne Gore ne može imati za posljedicu takvu razliku u neto trošku. Zahtjev za naknadu neto troška u 2011 godini je iznosio 1.814.538,41€, u 2012 godini 1,618,069€, u 2013 godini 985.104,45€ i u 2014 godini 527.884,00€. Takođe je značajno da je Pošta Crne Gore u dva slučaja od ova 4 zahtjeva za naknadu neto troška mijenjala naknadno u toku postupka iznos prvobitno postavljenog zahtjeva za naknadu neto troška i to u 2012 i 2013 godini. Iznos neto troška za 2013 godinu je naknadno umanjen za 94.818,00€. U predmetnom postupku iznos zahtjeva za naknadu neto troška je umanjen za 199,950€.

Na ovaj način, Agencija je preduzela sve neophodne aktivnosti i zakonska ovlašćenja kako bi Pošta Crne Gore svoje poslovanje u ovom segmentu uskladila sa Zakonom.

Kao posljedicu nevođenja odvojenog računovodstva u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, imamo još uvijek neusklađen Cjenovnik univerzalnih poštanskih usluga Pošte Crne Gore, i pored činjenice što je Sud odbacio tužbu Pošte Crne Gore (Presuda U br. 2570/15 od 13.04.2016 godine), odnosno činjenicu da uvijek nije postupljeno po rješenju Agencije broj 0102-4860/2 od 01.09.2015 godine, kojim rješenjem nije data saglasnost na Cjenovnik univerzalnih poštanskih usluga Pošte i kojim rješenjem su dati jasni uputi kako Pošta Crne Gore treba da postupi.

Takođe, kao posljedicu činjenice da Agencija ne može da ispuni svoju regulatornu ulogu, odnosno činjenice da joj raspoloživa zakonska ovlašćenja nijesu dovoljna da bi efikasno vršila regulaciju Pošta Crne Gore opstruira postupanje po odlukama Agencije koje bi obezbijedile veću konkurenciju na tržištu, imamo još uvijek nedefinisane uslove pristupa poštanskoj mreži Pošte Crne Gore u skladu sa članom 93 Zakona i pored toga što je tužba Pošte Crne Gore odbačena Presudom Upravnog suda U br. 1259/15 od 24.02.2016 godine, odnosno još uvijek nije postupljeno po Odluci Agencije broj 0102-601/4 od 15.04.2015 godine, kojom nije data saglasnost na Pravilnik o načinu, uslovima i cijeni pristupa poštanskoj mreži Pošte Crne Gore, drugih poštanskih operatora, a u kojoj su jasno navedene primjedbe i sugestije Agencije.

Konačno, Pošta Crne Gore još uvijek nije postupila po Rješenju Agencije broj 0102-4859/4 od 24.09.2015 godine kojim rješenjem je Agencija odbila da da saglasnost na Opšte uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge Pošte Crne Gore, uz navođenje primjedbi, ispravki i dorada, i pored činjenice što je njena tužba protiv tog rješenja obačena Presudom Upravnog suda U br. 2745/15 od 26.05.2016 godine, tako da je i u ovom segmentu poslovanje Pošte Crne Gore neusklađeno sa Zakonom o poštanskim uslugama iz 2011 godine.

Imajući u vidu navedeno, kao i činjenicu da je obračun neto troška za 2015 godinu obračunat na bazi metodologije na koju Agencija nije dala saglasnost, jer ista nije u skladu sa Zakonom, Agencija je u postupak verifikacije obračuna neto troška univerzalne poštanske usluge za 2015.godinu ušla s ozbiljnom rezervom prema metodologiji koja je primijenjena za izračun predmetnog troška, ali je i pored toga preduzela sva zakonska ovlašćenja za provjeru istog, poštujući pravila postupka. U tom smislu je angažovan nezavisni revizor RACIO-MONT iz Kolašina, traženi dodatni podaci od Pošte Crne Gore i vođena javna rasprava.

Članom 100 Zakona je propisano da obračun neto troška univerzalnog poštanskog operatora **verifikuje Agencija** u roku od 30 dana od dana dostavljanja.

Nezavisni revizor Racio Mont je u svom Izvještaju o reviziji iznosa troška univerzalnog servisa Pošte crne Gore za 2015. godinu dao sljedeće primjedbe na iskazani neto trošak:

Da se uvidom u dokumentaciju Pošte Crne Gore tj. uvidom u fakture za izvršene usluge nije mogao uvjeriti da cijene fakturisanih usluga odgovaraju cijenama iz Cjenovnika univerzalnih poštanskih usluga Pošte Crne Gore.

Naime, fakture su urađene na način što su usluge fakturisane pod jednom pozicijom, odnosno date su zbirno za grupu usluga, na primjer za „Pismo do 2 kg“, a iste fakture ne sadrže specifikaciju izvršenih usluga po kategorijama (po stopama mase) npr. koliko sadrži pisama do 20g, do 50g, itd. , odnosno na način kako je podjela usluga napravljena u Cjenovniku, u kome svaka usluga, zavino od stope mase, ima različitu cijenu. Na ovaj način, s obrizirom na činjenicu da su usluge fakturisane zbirno, ne može se utvrditi da li su i koje cijene primijenjene za izvršene usluge i da li je na taj način prihod prikazan u realnom iznosu. Svaka faktura mora imati prateću dokumentaciju iz koje se može tačno zaključiti obim izvršenih usluga, cijena usluge po jedinici i ukupna vrijednost izvršenih usluga.

Takođe, u najvećem broju faktura nisu posebno iskazani popusti (koji su takođe definisani Cjenovnikom univerzalnih poštanskih usluga), već se cijena usluge unaprijed koriguje, te se na taj način ne može sa preciznošću utvrditi da li je primijenjen popust definisan Cjenovnikom, te „da li je cijena koja je fakturisana korisniku primijenjena na ispravan način ili nije.“

Pošta nije izvršila obračun indirektnih koristi koji su nastali zbog pružanja univerzalnih poštanskih usluga, a što je bila dužna u skladu sa članom 6 Pravilnika o načinu vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora.

Pošta CG nije izvršila raspored troškova na način kako je to predviđeno članom 3 Pravilnika, već je sve troškove alocirala samo pomoću pondera, dok je, saglasno navedenom članu Pravilnika, bila u obavezi da troškove rasporedi na sl. način:

- Troškovi koje je moguće direktno dodijeliti određenoj poštanskoj usluzi;
- Zajednički troškovi koje nije moguće direktno dodijeliti određenoj poštanskoj usluzi trebali su biti raspoređeni na bazi direktne analize porijekla tih troškova;
- Zajednički troškovi koje nije moguće neposredno dodijeliti specifičnoj usluzi trebali bi biti raspoređeni na bazi fizičkih kriterijuma koji precizno prikazuju objektivnu i potpunu eksploataciju kapaciteta (upotreba ključeva);

-Kada zajednički troškove nije moguće neposredno raspodijeliti zajedničke troškove treba podijeliti na bazi izračunatog razmjera ovakvih zajedničkih troškova sa jedne strane i cjelokupnih zajedničkih troškova sa druge strane.

Pošta CG je (osim jednog dijela troškova koji se odnose na komercijalne usluge - nabavna vrijednost prodate robe), sve pozicije troškove rasporedila upotrebom ključeva, odnosno pondera.

Pošta CG prilikom alokacije troškova je koristila ključeve koji su izračunati na način što je kao osnov za izračunavanje ovih pondera uzet odnos amortizacija pojedinih pozicija materijalne imovine i koji je utvrđen u odnosu objekti i namještaj 32%, mašine, računari, oprema i ne materijalna sredstva 44% i vozila 24%. Uvidom u strukturu troškova amortizacije za 2015. godinu revizor je utvrdio da je ovaj odnos sasvim drugačiji, a s obzirom da se na bazi ove strukture računa 5 pondera, onda bi se dobili sasvim drugačiji ponderi za alokaciju troškova i sasvim drugi iznos neto troška za 2015. godinu.

Rashodi su prikazani u većem iznosu, a samim tim je i neto trošak univerzalnog poštanskog operatora prikazan u većem iznosu.

Naime, Pošta CG je kategoriju rashoda morala umanjiti po osnovu sljedećih prihoda koji direktno tangiraju određene rashodne pozicije:

1. Rashodi po osnovu amortizacije, su trebali biti umanjeni za iznos naplaćenih prihoda po osnovu izdavanja objekata u zakup
2. Takođe rashodi po osnovu zarada, trebali su biti umanjeni za iznos refundiranog bolovanja, a koji iznos je uključen u rashode zarada
3. Rashodi po osnovu utrošene električne energije su trebali biti umanjeni za iznos prihoda po osnovu zajedničkih troškova električne energije
4. Rashodi po osnovu komunalnih usluga su morali biti umanjeni po osnovu prihoda zajedničkih troškova naplaćenih komunalija
5. Rashodi po osnovu kamata su morali biti umanjeni po osnovu naplaćenih prihoda od kamata.
6. Takođe, iznos troška pod pozicijom usklađivanja vrijednosti imovine i gubici u poslovanju, a koji iznos predstavlja otpisana potraživanja iz predhodnog perioda, je mogao biti direktno lociran na nosioca, jer se metodom analize porijekla troškova moglo utvrditi na koje se usluge ovaj iznos odnosi.

Pošta Crne Gore nije prezentirala procjenu poslovanja i rezultata poslovanja koje bi ostvarila kada ne bi imala obavezu pružanja univerzalnih poštanskih usluga (a što je predviđeno članom 99 Zakona o poštanskim uslugama). Ovu činjenicu je potvrdio i

predstavnik Pošte nezavisni revizor VM COD na usmenoj raspravi održanoj dana 15.06.2016 godine o čemu svjedoči Zapisnik broj 0102-1899/14, a koji su predstavnici Pošte potpisali bez primejdbi. Naime, on je predložio da se pripremi preliminarni obračun neto troška za 2015 godinu koji bi se zasnivao na premisi šta ako Pošta ne bi obavljala univerzalni servis, na koji način je potvrdio, da obračun neto troška koji je dostavljen na verifikaciju ne predstavlja razliku neto troška univerzalnog poštanskog operatora za rad na pružanju univerzalne poštanske usluge i istog operatora bez obaveze pružanja univerzalne usluge, što znači da Pošta Crne Gore obračun neto troška za 2015 godinu nije sačinila u skladu sa članom 99 stav 2 Zakona o poštanskim uslugama.

Takođe, Pošta nije prezentirala analizu troškova onih usluga na kojima ostvaruje gubitke u prethodnom periodu, a u cilju eventualnih ušteda određenih troškova, kao i analizu koja bi pokazala da li je alokacija troškova pravilno izvršena, tj. da li je gubitak nastao zbog neadekvatne alokacije troškova, ili određene pozicije nisu profitabilne. Predstavnici Pošte Crne Gore nijesu mogli da se izjasne na usmenoj raspravi na pitanje predstavnika Agencije da li je u Pošti vršena analiza uzroka ostvarivanja višegodišnjih značajnih gubitaka u pružanju pojedinih komercijalnih poštanskih usluga uz objašnjenje da se radi o komercijalnim poštanskim uslugama koje nijesu predmet ovog postupka. Članom 97 stav 1 Zakona o poštanskim uslugama propisano je da Pošta kao univerzalni poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga, a stavom 3 istog člana da je univerzalni poštanski operator dužan da internim obračunom obezbijedi alokaciju troškova svih poštanskih usluga kako bi se omogućio pregled prihoda i rashoda za svaku poštansku uslugu. Ovakvim vođenjem odvojenog računovodstva Pošta bi na jednostavan način mogla da utvrdi zašto ostvaruje značajne gubitke u pružanju pojedinih komercijalnih usluga, odnosno da dokaže da se pružanjem univerzalne poštanske usluge ne subvencionira pružanje komercijalne poštanske usluge što je zabranjeno članom 101 Zakona. Imajući u vidu navedene odredbe Zakona, nesumnjivo proizilazi da pitanje prihoda i rashoda, odnosno pitanje gubitka u pružanju komercijalnih poštanskih usluga, nijesu pitanja koja se ne tiču konkretnog postupka, zato što je predmet istog obračun neto troška ostvarenog na pružanju univerzalne poštanske usluge. Takođe se da zaključiti, da Pošta ne vodi odvojeno računovodstvo u skladu sa Zakonom, jer bi u suprotnom mogla jednostavno da da odgovore i podatke koje je Agencija tražila od nje u konkretnom postupku.

Nezavisni revizor je zaključio da je sve prethodno istaknuto rezultiralo nemogućnošću istog da potvrdi obračun neto troška univerzalnog servisa za 2015. godinu.

I revizor VM Kod, koji je od strane Pošte Crne Gore angažovan za reviziju finansijskih iskaza za 2015. godinu, u svom Izvještaju o izvršenoj reviziji finansijskih iskaza Pošte za 2015. godinu, kao i Izvještaju o nalazima činjeničnog stanja vezano za obračun neto troška univerzalnog servisa za 2015. godinu, koje je Pošta Crne Gore Agenciji dostavila uz dopis broj 0102-1184/5 od 27.04.2016. godine, izražava određene rezerve vezano za pozicije prihoda i rashoda Pošte Crne Gore i vezano za „osnovanost i opravdanost pristupa i Koncepta Metodologije i Priloga 1(DS1 Obrazac u koji se unose prihodi).

Analizom dostavljene fakture br. 2610/16/P od 30.03.2016. godine i prpratne dokumentacije u kojoj Pošta obrazlaže dostavljeni neto trošak univerzalnog servisa za 2015. godinu, takođe je utvrđeno da je alokacija troškova u računovodstvu univerzalnog poštanskog operatora vršena ne samo na način koji nije u skladu sa članom 98 Zakona o poštanskim uslugama i članom 3 Pravilnika o načinu vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora (alokacija je zasnovana samo na ponderima), već je i takva alokacija rađena na osnovu nedovoljnog broja pondera i samo do nivoa grupe konta, a svako preciznije izračunavanje troškova zahtijeva da se alokacija vrši do nivoa konta, tj. posebno za svaku uslugu ili proizvod.

Sa ovih razloga je valjalo odbiti zahtjev za verifikaciju neto troška Univerzalanog servisa.

Na osnovu izloženog, odlučeno je kao u dispozitivu ovog Rješenja.

PRAVNA POUKA

Ovo rješenje je konačno u upravnom postupku, i protiv istog se ne može uložiti žalba, već se u roku od 30 dana od njegovog prijema može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore.

PREDSJEDNIK SAVJETA
Dr Šaleta Đurović

